

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 16.
(OR. en)

10770/23

Intézményközi referenciaszám:
2023/0180(NLE)

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. június 16.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 312 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti, a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 312 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 312 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.6.16.
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti, a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

2020-ban az Európai Unió Afrikával kapcsolatos átfogó stratégiája¹ azt javasolta, hogy az EU „dolgozzon ki ambiciózusabb intézkedéseket az afrikai beruházások megkönnyítésére, vonzására és támogatására”.

Az Angolai Köztársaság (a továbbiakban: Angola) az afrikai kontinensen az uniós befektetők 7. legnagyobb befektetési célpontja, az EU közvetlen külföldi befektetéseinek 5,4 %-a itt valósul meg (2020-ban 9,9 milliárd EUR összegű közvetlen külföldi tőkebefektetés). Bár Angola gazdasága jelenleg az ország rendelkezésére álló bőséges nyersanyagkészleten és energiaforrásokon alapul, az ország gazdasági modelljének diverzifikálására törekszik, és az elmúlt években jelentős erőfeszítéseket tett a külföldi és helyi befektetők befektetési környezetének javítása érdekében. Angola jelenleg tárgyalásokat kezd az EU és a Dél-afrikai Fejlesztési Közösség (SADC) GPM-csoportja közötti gazdasági partnerségi megállapodáshoz való csatlakozásról. A gazdasági partnerségi megállapodás azonban nem tartalmaz konkrét rendelkezéseket a befektetésekre vonatkozóan.

2020. szeptember 8-án Valdis Dombrovskis, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke és Victor Fernandes, Angola kereskedelmi és ipari minisztere együttes nyilatkozatot adtak ki, amelyben megerősítették azon „szándékukat, hogy tájékozódó megbeszéléseket kezdenek egy EU és Angola közötti beruházási megállapodásról, a gazdasági partnerségi megállapodáson felül, amely a beruházáskönnyítésre összpontosít.”²

A Bizottság 2021. március 23-án tanácsi határozatra irányuló ajánlást³ fogadott el az Európai Unió és Angola közötti beruházáskönnyítésről szóló megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról. 2021. május 26-án az Európai Unió Tanácsa felhatalmazást adott a tárgyalások megkezdésére⁴, és tárgyalási irányelveket fogadott el.

2021. június 22-én az EU és Angola tárgyalásokat kezdett a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodásról (a továbbiakban: megállapodás). Négy tárgyalási fordulót követően az EU és Angola 2022. november 18-án lezárta a tárgyalásokat.

Ennek a megállapodásnak az általános célkitűzése a beruházási környezet javítása és az EU és Angola közötti beruházások mozgósításának és megtartásának megkönnyítése a közvetlen külföldi tőkebefektetésre vonatkozó korszerű és egyszerűsített szabályok, intézkedések és eljárások alapján. A megállapodás ezáltal előmozdítja a fenntartható fejlődést, a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést, és erősíti a kétoldalú beruházási kapcsolatot. Továbbá szilárd platformot biztosít az angolai gazdaság diverzifikációjának és a világ gazdaságba való integrációjának elősegítéséhez.

Ez a megállapodás az első olyan beruházáskönnyítési megállapodás, amelyről az EU valaha tárgyalt, és a mellékelt tanácsi határozati javaslat képezi a megállapodásnak az Európai Unió

¹ 2020. évi közös közlemény – Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé, JOIN(2020) 4 final
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

³ Ajánlás – A Tanács határozata az Európai Unió és Angola közötti, beruházáskönnyítésről szóló megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról, COM(2021) 138 final.

⁴ A Tanács határozata az Angolai Köztársasággal egy beruházáskönnyítésről szóló megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról, 8441/21, 2021. május 20.

nevében történő aláírására felhatalmazó jogi eszközt.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A fenti célkitűzések összhangban állnak az Európai Unióról szóló szerződéssel (EUSZ), amely úgy rendelkezik, hogy az Európai Unió „előmozdítja valamennyi ország bekapcsolódását a világ gazdaságba, egyebek mellett a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetése révén”⁵.

A célkitűzések továbbá teljes összhangban állnak a Cotonoui Megállapodás⁶ célkitűzéseivel, és a benne foglalt általános elvekkel.

Ez a megállapodás megfelel a Bizottság kereskedelem-politikai felülvizsgálata⁷ 12. főbb intézkedésének („Afrikával és a déli szomszédsággal fenntartható beruházási megállapodások megkötésére való törekvés”), amelyben a Bizottság bejelentette, hogy „egy új fenntartható beruházási kezdeményezést fog az Afrikában és a déli szomszédságban található partnerek vagy régiók elé terjeszteni [...] önálló beruházási megállapodások formájában vagy a meglévő kereskedelmi megállapodások korszerűsítésének részeként.”

A megállapodás kiegészíti a fejlesztési célú beruházások megkönnyítésére irányuló jövőbeli megállapodást, amelyről jelenleg tárgyalások folynak a Kereskedelmi Világszervezetben.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A célkitűzések összhangban állnak az EU egyéb szakpolitikáival, különös tekintettel az EU fejlesztéspolitikájára.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Összhangban a Bíróságnak az EU–Szingapúr szabadkereskedelmi megállapodásról szóló, 2017. május 16-i 2/15. számú véleményével, a megállapodás által felölelt valamennyi terület az EU kizárólagos hatáskörébe, konkrétabban pedig az EUMSZ 207. cikke (1) bekezdésének (közvetlen külföldi tőkebefektetés) hatálya alá tartozna.

Ennek következtében e megállapodást az Uniónak kell aláírnia az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdésén alapuló tanácsi határozatnak megfelelően, és az Európai Parlament egyetértését követően az Európai Uniónak kell megkötnie az EUMSZ 218. cikkének (6) bekezdésén alapuló tanácsi határozat szerint.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A Tanács elé terjesztett megállapodás nem terjed ki az EU kizárólagos hatáskörén kívüli egy területre sem.

⁵ Az EUSZ 21. cikke (2) bekezdésének e) pontja.

⁶ A Cotonouban 2000. június 23-án aláírt partnerségi megállapodás egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjának tagjai, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között.

⁷ A Bizottság közleménye: A kereskedelem-politika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelem-politika, COM(2021) 66 final.

- **Arányosság**

A megállapodás összhangban áll az arányosság elvével, tekintve, hogy egy nemzetközi megállapodás megkötése a megfelelő eszköz arra, hogy egy nemzetközi jogalannyal – például egy másik országgal – kölcsönös jogokat és kötelezettségeket vállaljunk.

Ez a megállapodás közvetlenül kapcsolódik az Unió külső tevékenységével kapcsolatos céljaihoz, továbbá hozzájárul az „EU mint erősebb globális szereplő” politikai prioritáshoz. A kezdeményezés összhangban áll az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájának irányával, amely a más partnerekkel való együttműködést és a külső partnerségek felelős átalakítását irányozza elő az EU külkapcsolati prioritásainak megvalósítása érdekében. Hozzájárul a biztonságos, diverzifikált és reziliens ellátási láncok létrehozására irányuló uniós célkitűzéshez⁸, valamint az EU kereskedelmi és fejlesztési célkitűzéseire.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Ez a javaslat összhangban van az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdésével, amely szerint a nemzetközi megállapodások aláírásáról szóló határozatokat a Tanács fogadja el. Nincs más olyan jogi eszköz, amely által megvalósíthatók lennének a javaslatban megfogalmazott célkitűzések.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

2020 novemberétől júniusáig a Bizottság nyilvános konzultációt⁹ folytatott, melynek során kikérte az Európai Parlament, a tagállamok, az érdekelt felek és a civil társadalom véleményét az Európai Unió kereskedelempolitikájának felülvizsgálatáról, egyebek mellett az EU szomszédos országokkal és Afrikával való kereskedelmi és beruházási kapcsolatai megerősítésének lehetőségeiről.

A Bizottság rendszeresen konzultációt folytat az érdekelt felekkel, többek között a kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó szakértői csoport¹⁰ és a civil társadalommal folytatott párbeszéd¹¹ keretei között. A civil társadalommal folytatott 2021. november 24-i és 2023. március 17-i párbeszéd keretében ismertették és megvitatták az e megállapodásról folytatott tárgyalásokat.

A tárgyalások előtt és alatt az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokkal (AKCS) foglalkozó munkacsoporton és a Tanács Kereskedelempolitikai Bizottságán (szolgáltatások és beruházás)

⁸ A Bizottság közleménye – *A kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható kínálata a kettős átállás támogatására*, COM(2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_en

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

keresztül rendszeresen tájékoztatták az uniós tagállamokat, valamint írásbeli és szóbeli konzultációt folytattak velük a tárgyalások különböző szempontjairól. Az Európai Parlamentet a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságán (INTA) keresztül tájékoztatták, különösen a 2022. október 26-i külön munkaértekezlet¹² keretében. A tárgyalások nyomán több lépésben kialakult szövegeket megküldték mindkét intézménynek.

A tárgyalások során a Bizottság a honlapján¹³ közzétette és rendszeresen frissítette a tárgyalási fordulókról szóló jelentéseket, a szövegjavaslatokat, valamint a sajtóközleményeket, a tájékoztatókat és az egyéb háttér-információkat.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A tárgyalások megkezdésekor a Bizottság az UNCTAD (az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája) által az angolai beruházási politika felülvizsgálata keretében összegyűjtött külső szakértelemre¹⁴ és a Világbank által készített tanulmányra¹⁵ támaszkodott. Mindkét jelentés az EU pénzügyi támogatásával készült. Az UNCTAD jelentése tájékoztatást nyújtott Angola beruházási keretéről és a beruházási környezet szűk keresztmetszeteiről. Ezek a belépési rendszerekhez és a beruházások létesítéséhez, a működési szabályokhoz, valamint a közigazgatás kapacitásához és koordinációjához kapcsolódnak. Ezek a problémák gátolják Angolát abban, hogy teljes mértékben kiaknázza a különböző ágazatok befektetőinek vonzására irányuló hatalmas potenciálját. A Világbank jelentése elsősorban azt tárta fel, hogy a befektetők a fejlődő országokban hozott befektetési döntéseiket befolyásoló kritikus tényezőként az állami ügynökségekkel való együttműködés során tapasztalt átláthatóság és kiszámíthatóság hiányát, a törvényekben és szabályozásokban bekövetkező hirtelen változásokat, és a kormányzati engedélyek és jóváhagyások beszerzésének késedelmét emelték ki. A megállapodás az említett területeket öleli fel.

- **Hatásvizsgálat**

A tárgyalásokkal párhuzamosan egy külső vállalkozó fenntarthatósági hatásvizsgálatot¹⁶ végzett, amely egyaránt foglalkozott Angola EU–SADC GPM-hez való csatlakozásával és a megállapodással. A tanulmány célja a gazdasági partnerségi megállapodás és a megállapodás rendelkezéseiből eredő lehetséges gazdasági, társadalmi, emberi jogi és környezeti hatások azonosítása. A fenntarthatósági hatásvizsgálat keretében a vállalkozó belső és külső szakértőkkel konzultált, és konzultációkat folytatott az érdekelt felekkel az EU-ban és Angolában egyaránt.

Az innovációs terv megerősíti a megállapodásnak az Angola gazdaságára gyakorolt pozitív hatását, és kiemeli a megállapodás, az EU–SADC GPM-hez való csatlakozás és a két folyamat támogatásához nyújtott technikai segítségnyújtás közötti kiegészítő jelleget. A

¹² Munkaértekezlet „Az EU és Afrika közötti kereskedelmi és beruházási kapcsolatok jövője” címmel, 2022. október 26.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_hu

¹⁴ Lásd: UNCTAD, *Investment Policy Review of Angola* https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf

¹⁵ Lásd Világbank, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>

¹⁶ Lásd Sustainability Impact assessment (SIA) in support of trade negotiations with Angola for EU-SADC EPA accession, Final Report, December 2021, https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/f9babf9b-6d05-475f-a322-1bfc4e5c9982?p=1&n=10&sort=modified_DESC

fenntarthatósági hatásvizsgálat nem azonosít a megállapodás által a foglalkoztatásra, a munkavállalói jogokra, az emberi jogokra vagy a környezetre gyakorolt negatív hatásokat.

Angolának az EU–SADC GPM-hez és a megállapodáshoz való csatlakozására vonatkozó fenntarthatósági hatásvizsgálatot a „BKP Economic Advisors” külső vállalkozó végezte.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

A javaslat nem érinti az alapvető jogok védelmét az Unióban.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A megállapodásnak nincs költségvetési vonzata.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A megállapodás olyan intézményi rendelkezéseket tartalmaz, amelyek meghatározzák a végrehajtási szervek struktúráját abból a célból, hogy azok folyamatosan figyelemmel kísérjék a megállapodás végrehajtását, működését és hatását.

A megállapodás intézményi fejezete létrehozza a beruházáskönnyítéssel foglalkozó bizottságot, amelynek fő feladata a megállapodás megfelelő és hatékony működésének biztosítása. A megállapodás emellett párbeszédet hoz létre a civil társadalommal, amelyre évente, a beruházáskönnyítéssel foglalkozó bizottság üléséhez kapcsolódóan kerül sor.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Nem alkalmazandó

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

E megállapodás általános célja, hogy a gazdasági diverzifikáció és a fenntartható fejlődés érdekében elősegítse a beruházások vonzását és bővítését az EU és Angola között.

A megállapodás négy érdemi fejezetből áll:

- a beruházásokkal kapcsolatos intézkedések kiszámíthatósága és átláthatósága, többek között a beruházásokra vonatkozó valamennyi jogszabály és feltétel közzétételére vonatkozó kötelezettség, valamint a befektetőknek szánt egységes információs portálok használatának előmozdítása révén;
- az engedélyezési eljárások egyszerűsítése a kérelmek gyors feldolgozása és az e-kormányzat előmozdítása révén;
- kapcsolattartó pontok és az érdekelt felek bevonása a befektetők és a közigazgatás közötti interakció megkönnyítése érdekében;

- beruházás és fenntartható fejlődés, a „kereskedelem és fenntartható fejlődés” kötelezettségvállalásokra és a felelős üzleti magatartásra vonatkozó legújabb uniós megközelítés beépítésével.

A „Jogviták elkerülése és rendezése” című fejezet a felek közötti együttműködésen alapul, és kölcsönösen elfogadott megoldásra törekszik, de magában foglalja az államok közötti választottbírói eljárás lehetőségét is, mint végső megoldást, a közvetítésre vonatkozó szabályok mellett.

Összességében a megállapodás várhatóan javulást fog eredményezni Angola üzleti környezetében, ami a külföldi és a belföldi cégek számára egyaránt előnyös lesz. Következésképpen a külföldi befektetőket arra ösztönzik, hogy hosszabb ideig maradjanak, és hosszabb távon járuljanak hozzá a helyi gazdasághoz. A megállapodás célja az is, hogy a meglévő befektetők mellett új befektetőket vonzzon Angolába, különösen kis- és középvállalkozásokat, amelyek számára nehezebb a külföldi befektetések hosszadalmas és összetett eljárásaiban való eligazodás.

Az a tény, hogy a megállapodás valamennyi ágazatban javítja a jogbiztonságot a beruházások tekintetében, várhatóan hozzájárul Angola gazdasági diverzifikációjához olyan új ágazatok felé, mint az élelmiszerexport, a feldolgozóipar vagy a szolgáltatások. A megállapodás olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek célja a külföldi befektetők és a belföldi beszállítók közötti kapcsolatok erősítése.

Végezetül a megállapodás a fenntartható fejlődés fontos dimenzióját is beépíti az EU és Angola közötti beruházási kapcsolatokba, beleértve az arra vonatkozó kötelezettségvállalásokat, hogy a beruházások vonzása érdekében nem gyengítik a környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályokat és normákat, és nem mondanak le a jogszabályokról, illetve nem térnek el azoktól. A megállapodás magában foglal továbbá a nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi megállapodások, például a Párizsi Megállapodás tényleges végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalásokat. A megállapodás előírja, hogy a Feleknek elő kell mozdítaniuk a befektetők felelősségteljes üzleti gyakorlatait, és meg kell erősíteniük a kétoldalú együttműködést az éghajlatváltozási politikák és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos politikák beruházási vonatkozásai terén.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti, a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (5) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) 2021. május 6-án a Tanács felhatalmazta a Bizottságot arra, hogy tárgyalásokat folytasson az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti beruházáskönnyítésről szóló megállapodásról (a továbbiakban: megállapodás).
- (2) A megállapodásra irányuló, az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti tárgyalások 2022. november 18-án sikeresen lezárultak.
- (3) Következésképpen a megállapodást – figyelemmel annak egy későbbi időpontban történő megkötésére – az Európai Unió nevében alá kell írni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács az Unió nevében jóváhagyja az Európai Unió és az Angolai Köztársaság közötti, a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) aláírását, figyelemmel a megállapodás megkötésére.

2. cikk

A Tanács Főtitkársága – a megállapodás megkötésére figyelemmel – kibocsátja a megállapodásnak az Unió nevében történő aláírására vonatkozó teljes körű meghatalmazást a megállapodás főtárgyalója által kijelölt személy(ek) részére.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*